

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő
névére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendő az előfizetési díjak
nyitlertek és hirdetések.

Hirdetéseket jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 30 fill.

Hirdetéseket elfogadjatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bődenben
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.
Altaános Tudósi-t. hirdetői osz-
tálya Budapest.

Nyitlirtartó papíra 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

Az alkohol.

A mivelődés célja nem csak az, hogy ismereteinket gyarapítsuk, hanem hogy erkölcsi tekintetben is emelkedjünk. Fejlesztjük tehát szellemi képességeinket, hogy felfoghassuk hivatásunkat. Erősítsük akaratunkat, hogy be is tölthessük azt. Nemesítsük érzelmeinket, hogy békén élhessünk embertársainkkal. Mert boldogok a megelégedettek csak akkor lehetünk, ha környezetünk, a melyben mozgunk, élünk, boldog és megelégedett.

Ide kellene törekedni mindenkinek. Államnak, társadalomnak, egyeseknek egyaránt. És még sem úgy történik. Miért? Ennek szives olvasóim száz, meg száz oka van. Egyik, nem is az utolsó a száz közül, az alkohol.

Az alkoholt nagyobb mennyiségben élvezve, idővel annak mérge megtámadja az ember gyomrát, veséjét, szívéit, idegeit. A részegkedés pedig elszibbasztja az agyvelőt a kiöli a sziv nemesebb érzelmeit. Vad indulatok, ocsmány szenvedélyek kerekednek felül, verekedés, gyujtogatás, sértegelés, rombolás, nem ritkán gyilkosság lakad a féltékeny — kitérősek nyomán.

Törvényeink enyhítő körülménynek tudja be a részegséget. És igazuk van. Az ivás szenvedélye betegség. Áldozatát nem büntetni, hanem gyógyítani kell. Ez utóbbi rendszert emarad. Mert az állam nem teheti, hogy e szerencsétleneket elhelyezze, gondozza, ápolja. Rászabadítja tehát a társadalomra. Sőt maga az állam terjeszti a pálinka ivást. Az italmelési jövedék millióit az állam nem nélkülözheti.

Igy terjed a kór, a rombolás, megakasztva a társadalom erkölcsi fejlődését. A nép elsatnyul, elszegényedik. Az apa keserves keresete a korcsmába vándorol. Csáládjának a kenyér helyett nyomor jut osztályrészül. Életerős, munkaképes ifjuság helyett mámorban fogamzott, nyavalytörős és hülye gyermekek torzítják el a boldogtalan, minden megleget nélkülöző családai ott-hont. Vagy nem ritkán olyanok, kik már magukban hordják a rettentő kór magvát, a bűnös hajlamok élő csiráját. Az elégedettség, öröm és az igazi boldogság érzedet lassan, de biztosan öltözik ki a nép lelkéből. Mint a vészthozó vihart mēhében rejtő felhő, úgy nehezedik rá ennek az átkos mérge nek a hatása.

Már mint csecsemő hordja magában a megromlás és elzülles csiráját a gyermek, rettentő örökséggel jön a világra, s az anya — ki szintén e rut bűnnek oltárán áldoz — ahelyett, hogy szeretettel ápolná, csitítaná a síró kis jószágot, oda nyujtja a pálinkás butykoff picit szájához, hogy e mámorító ital gözétől elaludjon. El is alszik. De ezek az átkos lassan, lassan észrevétlenül ölik ki szíve nemesebb érzelmeit s annak helyén gyökeret ver a bűn.

Sötét kép ez. Sajnos azonban, hogy úgy van. Hosszú időt töltöttem el Erdély román lakta vidékén, volt alkalmam tapasztalni, látni e rettenetes bűn rombolását. De látni a magyar lakta vidékeken is a pálinka ivás rettentő nyomait. A nép abban a teves hitben van, hogy a pálinka erőt ad s fokozza munkakedvét és munkabírását.

Szánjuk meg a népet! Gyujtsunk világozságot a nép között, oktassuk ki a pálinka romboló hatásáról, következményeiről.

Tartsunk felolvasásokat. értekezleteket az alkohol rettentő káros voltáról, szoktassuk le lassan-lassan e borzasztó bűnről. Köves-sük a külföldet! Mozduljon meg a társadalom, ne nézze összetelt kézzel a munkás osztály illetén való pusztulását, romlását. Látjuk a külföldi példákából, hogy a társadalom ér el e téren legszebb sikereket. Az alkohol ivás korlátozása előmozdítja a nép jólétének gyarapodását, erkölcsi érzetének megizmosodását, apasztja a hülyék, nyavalytörősök számát. Ápoljuk tehát a nép testi és erkölcsi javait, mert ezzel csak fokozzuk erejét, munkabírását és munkakedvét.

Tudjuk jól azt, hogy a nép kezdetben csak szórakozást keresni jár a korcsmába, majd a megszokás, később a pálinka vonza a füstös, bűzös levegőjű fészkekbe. Tegyük egy lépést. Alakítsunk a nép számára olvasótermeket, hol összejöve, szabadidejét hasznos, egyuttal szórakoztató olvasmányokkal tölthesse el a legyen e helyekről száműzve az alkohol. Így lassan, lépésről-lépésre javulni fognak az állapotok, a nép esarevetlenül leszokik a rut a rettentő szenvedélyről.

Igaz ugyan, hogy még ma nálunk ilyenről írni, beszélni nagyon háládatlan dolog. Nincs ki megértte, meg a vezető körök sem. Vízre, lemondásra szoktatni a népet: ki ne kacagna ezen! Pedig mily üdvös volna e téren is tanulni a külföldtől. Hány meg hány családi tüzhelynél pihenhethetnek meg, gyönyörködve a tiszta, egészséges gyermekesereg vidám kacagásában, pajzán játékában.

Az olvasótermek tiszta, egészséges levegőjéből hazatérő családapa, boldogan léphetne a kis szobába, hol a szeretet ütött tanyát, hol minden szemből az öröm e bol-

TÁRCZA.

Korfuig és vissza.

Írta: dr. Cauri Jenő.

I.

A Kelet világa mindig nagy vonzó erőt gyakorolt reám. Szerettem a nyugat nagy városait is, nyugos életükkel, kalmár mozgalmasságukkal, óriási műkincseikkel, a művészet és tudomány hatalmas csarnokaival; de igazában folyton titkos vágy ragódott szívemen az örökké ragyogó nap, a felhőtlen égboltozat, a pálmák, az öskultura maradványainak látása iránt és az az út, melyet néhány év előtt a Nilus mentén, aztán a Szentföld kopár fájain, az Acropolis romjain körül és a piszokba süllyedt, de a természetből örökségségben fenntartott Konstantinápolyba tettem, mélyebb benyomásokat hagyott lelkemen és kedélyemen, mint Páris ragyogó terei, a nagy Svájc éginyújtó havasai.

Pedig a keleten való utazás még nagy vagyon mellett sem a legkényelmesebb. Igaz, hogy turistáktól és üdülőktől nagyban látogatott keleti városok drága pénzért ugyan, de európai kényelmet

nyujtanak. Mihelyt azonban az utazó elhagyta a touristá forgalom főbb utait, mihelyt letért a Coocek és Stangenek utazó társaságainak az unalomig letipott ösvényeiről, a nehézségek mindjárt megkezdődnek. Az utazó kénytelen lemondani a szállodák kényelméről, a vasuti vagy hajó utazás — kellemességeiről és meg kell elégednie egy szellős sátorral a pusztaságban, számmárral, tevével vagy legjobban esetben — egy lóval közlekedési eszköz gyanánt; szomjait meleg vízzel lehet oltania és magát nem ritkán oly egyének oltalmára, vezetésére biznia, a kinek az ember másvilágra küldése nem okoz nagyobb gondot, mint étkezési céljaira szolgáló birkájának levágása.

És mégis oly szép ott járnai, a hol a tudomány állításai, sőt bizonyítékai szerint az öskultúra tanyázott. Sajt bizonyimmal tekinteni meg több évezredes alkotásokat és lelkünkben magunk elé varázsolni oly népek — életmódját, szokásait, melyek egyik másikának ma csak a nevét ismerjük; képzeletünkben újra felépíteni, kitatarozni, újra alkotni a rombadólt városokat, templomokat, — királyi palotákat, a melyek romjai láttára is ószinte bámúlattal és csodálattal kell adoznunk azon elmult nagyságoknak, a kik a mai technika vívmányainak legtöbbje hiányában is olyan tökéletes műalkotásokat teremtettek, a melyek előállítását szinte el sem tudjuk képzelni.

De nem kell elmenünk sem Ázsiába, sem Afrika, avagy Mexicóba, ha a régmúlt szépségben kívánunk gyönyörködni. A kinek Olaszország már túl modern, és a régi byzanti hatalom romjain felépült, ma már azonban hatalmát és fényét vesztett félhold európai területe még nem elég biztos, az ne sajnáljon pár napi tengeri utat és menjen Görögországba. Ezen, az emberek által elhagyatott, de Istentől feledhetetlen szépségekkel megáldott földön annyi csodálatra méltó talá, hogy hónapokig való tartózkodás is kevés egy részének áttekintésére.

És ha mást ez az ország nem is nyujtana, mint magát a pusztá földet, hol Herakles és Theseus végezték hősi munkáikat; a hol Trója lerombolói uralkodtak: a hol Spárta nevelt örökéletű hőseket és Athén soha el nem múló tudományt és művészetet; a hol delphii oraculum hirdette Appolló csodás jóslatait és a hol az Olympus Istenek uralták a világot; már csak, hogy a mesék és valóság ezen csodás földjén állhassunk, annak levegőjét szívhassuk és a helyszínen merülhessünk el e feledhetetlen nép történetébe, már ezért is érdemes felkeresni Hellas földjét és telepszívni magunkat azokkal az emlékekkel, melyeknek csirait még az iskola oltotta belénk elpusztíthatatlanul.

KÜLÖNFÉLÉK.

József kir. herceg. †

dogság sugározna feléje. Mily boldogan melené el azt, a mit olvasot, hallott. Mily boldogan hajthatná piüenőre fejét s mily megnyugvással s örömmel fogna másnap munkájába. Nem huzná fejét a pálinka gőze, nem keserítene lelkét a nyomor, melynek okozója ő maga.

Hasson tehát a társadalom oda, hogy a nép megszabadulhasson a pálinka rabjává lenni. Sebb s jobb jövő fog ez uton népünkre virradni, megizmosodik lelke, erkölcsé, visszatér a családok elveszített boldogsága, tiszta egészséges gyermekesereg lepi el majd az utcákat, nem látunk többé annyi szerencsétlen családi életet s annyi bűnesetet sem jegyez fel a bűnkronika.

Szenteh Dezső,
gazd. szaktanár.

— **Zalavármegyei közsegi és körjegyzők egylete** álta az alapszabályok 13. §-a alapján 1905. évi június 29-ik napján d. e. fél 10 órákor Keszthelyen a városháza közgyűlési termében évi reudes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Mult közgyűlésről felvett jegyzőkönyv bemutatása. 2. Elnöki jelentés. 3. A rendes tagok névsorának felolvasása, megállapítása és jegyzőkönyvbe foglalása. 4. Az 1904. évi egyleti zárszámadás felülvizsgálása. 5. Az 1906. évi költségvetés megállapítása. 6. A magyarországi közsegi és körjegyzők központi egyletének járó tagsági díjak utalványozása. 7. Az 1904. évi október 6-án tartott választmányi gyűlési jegyzőkönyv bemutatása. 8. Az országos jegyzői közgyűlés képviselőinek megválasztása. 9. Jövő közgyűlés helyének meghatározása. 10. A közigazgatás sokoldalú kérdéseiben felvilágosító szellemi torna (vitalkozás), melyben az összes tagok résztvesznek, tehát mindenki jogosítva lesz kételyeit felvetni, vitát provokálni, hogy így a gyakorlati ismeretek bővüljenek és tisztuljanak. 11. Netán beadandó indítványok tárgyalása. 12. Tisztújítás megejtése. 13. Mérei Ignác minta nyomtatvány raktárának megtekintése. A közgyűlés után az »Amazon« vendéglőben közebed lesz, melyen való részvételre legkésőbb folyó hó 25-ig Vass Miklós Keszthelyi polgárvárosi jegyzőnél lehet jelenteni.

Folyó hó 13-án reggel 6 óra 25 perckor egy élet aludt ki, annak az élete, kit minden igaz magyar meg fog siratni a kunyhók lakóitól a lényes paloták lakóiig. József királyi herceg, a legmagyarabb királyi herceg, József nádor fia, a Palatinus Jóska halt meg Fiumében. József királyi herceg apai hagyományként örökölte magyarosságát s már gyermekkorában szívébe szövődött minden, a mi a magyar fiúból magyar férfit teremt. Nyelvünket nemcsak megtanulta, hanem művelte is. Nemcsak lakott Magyarországon, hanem otthona, hazája volt ez ország. Nemcsak katona volt Ő, hanem polgár is, ki mindig részt vett hazája népének a munkálkodásában, sőt a munkából az elsőseget mindig magának követelte. Minden fontos társadalmi mozgalmunknak az élén állott, figyelemmel kísért minden közjóra irányuló törekvést. Ismeretes a tűzoltóság iránti meleg érdeklődése, melynek e nagy gazdasági és társadalmi fontosságú ügy oly sokat köszönhet. Szóval Ő nemcsak megismerte életkörülményeinket, sorsunkat, hanem azt megis értette és részese volt úgy érzelmi, mint gondolat világunknak. Az egész magyar nemzet gyászolja őt, mert a magyar földnek rajongó szeretetét, igaz magyar hazafiságát, a magyar nyelvnek zengzetes ismeretét, és a szegény nép iránt táplált testvéri szeretetet fogad majd magába a sír, hová hült tetemét örök nyugalomra helyezik. A holtestet behalaszamozás után Budára szállították s ott a családi sírboltban fogják eltemetni. A temetés folyó hó 19-én, hétfőn délután lesz a királyi, királyi család, a törvényhozás, a törvényhatóságok küldöttsegei, a főváros, a tudományos és egyéb testületek részvételével. Hült tetemét majd átveszi a halál birodalma, a hús kriptá, de emlékezete itt marad és élni fog közöttünk felejthetetlenül!

A temetésen Zalavármegye mintegy 40 tagú küldöttséggel képviselteti magát oly képen, hogy a küldöttségben a vármegye minden járása 3—4 taggal fog részt venni.

— **Csáktornya részvéte József főherceg elhunytá alkalmából.** Az országos gyászából, mely József főherceg elhunytával érte a

magyar nemzetet, Csáktornya is kiveszi a maga részét. Mihelyt a Főherceg halálhíre megérkezett Csáktornyára, azonnal kitértek a gyászlobogót minden középültre és minden közhivatalt fölé. Maga Csáktornya nagyközség pedig folyó hó 19-én, hétfőn, a nagy halott temetése napján reggel 9 órakor a szentferenczrendiek templomában ünnepélyes gyászmisét mondatt az elhunyt lelküdvéért. E gyász misére ezuton hívja meg a nagyközség előjárósága a közönséget, kit egyben arra is kér, hogy a gyászmisén tömegesen megjelenésével minél impozánsabban adjon kifejezést részvételének.

— **Templomi énekar.** Pünkösdi szent ünnepén a 11 órai magyar misén jelenlevő ajtatos hívőket kellemesen lepte meg a kóruson felhangzó és négyes karban előadott szép ének. Ritkán történik ez meg Csáktornyán, s épen azért föltűnő is. Az énekar 15 csáktornyai uri ember képezte, kiket Agóris Arzén róm. kath. kántor tanított be a szereplők fölkerése. Előadták »Szentbuzgalom vonz minket« kezdetű mise éneket és »Most az Úr Krisztusnak« eredetű oltári szentség-ről szóló éneket. Tisztán a pünkösdi ünnepre önként összehajló dalárda azalatt a rövid idő alatt (körülbelül 10 nap), mely az énekek betanulására rendelkezésére állott igen jól megfelelt önként magára vállalt szerepének. Az előadott énekek sikerült összehangolásban, kellemesen hangzóttak, s nagyon szép volna ez önkéntes dalárdától, ha nem tekintene a pünkösdi énekek előadásával befejezettnek a vállalkozását, hanem továbbra is együtt maradna és máskor is szerezne az ajtatos hívőknek oly kellemes meglepetést, mint Pünkösdi napján. Az önkéntes dalárda különben a következő urakból állott: Binder Károly, Grész Gyula, Halmos Ignác, Hanzsel József, Heiszig Ferenc, Himfy Béla, Himfy Lajos, Koppár Sándor, Korpits Rézso, Lukovnyák Bernát, Marinovics Ferenc, Németh János, Premecz Miklós ifj., Simon István, Tárnai Mihály.

— **Pünkösdi.** Az idő a legnagyobb úr. Csöppet sem törődik az emberekkel s legkevésbé azzal, hogy elrontja nekik az ünnepést. Így lett idő ő felsége pünkösdi ketős ünnepén is. A hagyományos szép idő helyett sötét felhők gomolyogtak az égen s mindkét napon szakadatlanul esett az eső, mely elmosott sétát, kirándulást, szabadban való mulatozást és rosszkedvűekké tette a mulatni vágyókat s még rosszabb kedvűek-

II.

Bizonyos azonban, hogy a régi görögök iránt érzelt igen nagy sympatiát kell magával vinnie annak, a ki Görögország belsejében akar utazgatni. Athénen kívül úgyanis, mely teljesen fel van szerelve a modern élet minden szükségletével, a melynek tágas, szellős szállodáiban igen jó kosztot és a legkényesebb igényeket is kielégítő kényelmet és tisztságot találunk, alig van egy két város, a hol csak valamire való ellátásban lehet részünk, magában az ország belsejében pedig a modern ember minden szükségletéről le kell mondanunk leszámítva itt-ott egy-egy undorító büzzel telített korcsma félet, mely rendszerint annyira tele van féréggel, hogy még a belépés is veszélylyel jár, a megszorult utas kizárólag a lakosság vendégszerzetelére van utalva. Tisztságot kedvelő ember azonban ezt sem veszi szívesen igénybe, mert a köznép kalvibá rettentő piszkos voltuknál fogva egyenesen elijesztők és azonkívül az étkezés nagyon frígialis, mert a meglehetősen rossz szagú juhtörő és kelletlen kenyéren kívül csak tojás és némi gyümölcs enyhítheti éhségünket, ha t. i. azt a nem kevésbé piszkos és rossz szagú házigazdánk látása még el nem vette.

Egyébként a közlekedés is az ország belse-

jében meglehetősen nehézkes. Az utolsó 20 év folyamán épült úgyan némi vasút, mely az ország főbb helyeit egymással és egynehány kikötővel köti össze; van néhány jó közutja is; azonban az ország északi Albániával határos részeinek bejárása csak lóháton lehetséges és 3—4 napi ételmi szert az utazónak, ha nem akar éhen veszni, avagy nem óhajta a lakosság nagyon is problematikus értékű vendégszerzetét igénybe venni, magával kell vinnie. Mindehhez hozzájárul még, hogy a lakosság az új görögnyelven kívül, a kikötő helyeket kivéve, a hol olasz nyelvvel is el lehet boldogulni, más nyelven nem ért és így az, a ki az új görögben nem járatos, itt-ott sem tud az ország belsejében.

De azért az utazó, a ki kellő nyelvismeretek hiányában, azonban jó idegek, érzékeltelen bór és erős gyomor birtokában vállalkozni bátorodik az ország belsejének megtekintésére, — a mi mintegy 3—4 hetet igényel, — talál segítséget. Minden valamire való városban úgyanis vannak ily hosszabb utazásokra berendezett vezetők, a kik napi 40—50 drachmért (drachna körülbelül 42 kr. tehát napi 15—20 frtért) ellátják az utazót lóval nyereggel, esetleg hajó vagy vasuti jeggyel, ha az ut egy részénél hajó vagy vasut vehető igénybe; továbbá gondoskodik az utazó teljes ellátásáról,

mely rendszerint a magával vitt conservekból áll, de ha utközben használható vendéglő van, az étkezés természetesen a vezető költségére, ott történik. Hálási célokra matrácokat, vankosokat és takarókat visz magával és ha az idő megengedi a tanyázás sátrakban történik. Vannak vezetők, a kik még összerakható vaságyakat is hordanak magukkal. Ily körülmények közt az utazás ezen fajtája annak, a ki melegét, hideget, esőt, szelet könnyen elbir és a mellett nem kényes gyomrú, nemkülönböztetve lovagolni is szeret, sok szépet és kellemesét nyújt, ez lévén egyébként az egyedüli mód az ország belsejében ama helyek megközelítésére, a melyek mythologiai vagy történelmi nevezetessége magához csábítja a kíváncsi vagy szakértő utast. A vezetők egyébként megbízhatók, a nép békés és vendégszerető, és ha egy két évtized előtt még volt némi tere a rabló romantikának, ennek most már vége. Természetesen az Alban határ közelében, tekintve a törökországi albán törzsek vadságát és rabló hajlamait, nem tanácsos időzni, avagy török területre átmenni.

(Folytatás következik.)

ké a szabadban levő és a pünkösdi ünnepekre készült korcsmárosokat. De hát az idő néha meg szokta tréfálni az embereket s ez ellen nincs apelláta.

— **Rajzkiallítás.** Sebők János polgári iskolai rajztanár a folyó iskolai év elején nevezetelt ki a csáktornyai polgári fiúiskolához, hol teljes odaadással és szakértelemmel fáradozott növendékeinek a rajzolásban való kiképzésük érdekében. Fáradozásainak az eredményét most a növendékeinek rajzaiból összeállított kiállításban mutatja be az érdeklődő közönségének. A rajzok osztályok szerint vannak csoportosítva, s a szemlélő maga előtt látja, miként halad előre, fejlődik a gyermekben a rajzolás készség. Látni az első osztály tanulóinak kezdetleges akom-bákomát és az ötödik osztálynak már kifogástalan kréta, víz és olajfestményű rajzait. A kiállítás, mely a polg. fiúiskola raktárméjében és egyik tantermében van összeállítva, folyó hó 26-ig lesz nyitva és megtekinthető naponként reggel 8 órától délután 5 óráig. Fellemlítjük itt, hogy ez iskolai kiállítás mellékleteként a tanár úr privát tanítványainak olajfestményeiből is van összeállítva egy kis csoport. — A valóban érdekes és tanulságos kiállítás megtekintését ajánljuk az érdeklődő szülőknél és a nagyközönségnek.

— **Vasuti előléptetések.** A cs. és kir. déjli vasut vezérigazgatója Koczig Károly csáktornyai vasuti ellenőrt fizetésében előléptette, Buchwald Ernő csáktornyai hivatalnokot pedig első osztályú hivatalnokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Koós Antal bottornyai kántortanító sulyos csapás ért., forrón szeretett neje, szül. Pallér Szabina úrnő folyó hó 11-én életének 25-ik évében elhunyt. A megboldogult Bottornya és környékének őszinte és nagy részvétele mellett e hó 12-én helyezték örök nyugalomra. Legyen áldott emléke!

— **Gazdaggyűlés.** A Gazdasági egyesületek Országos Szövetsége e hó 26-án Balatonfüreden gazdaggyűlést tart, amelyre Hertelendy Ferenc főispán, mint a Zalamegyei Gazdasági Egylet elnöke a következőkben hívja meg vármegyénk gazdáit: „A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége folyó hó 26-án délután 2 órakor nagyméltósága Darányi Ignác ur. önkölete alatt, Balatonfüreden a gyógyteremben nagy gazdaggyűlést tart. Az érdeklődő megyei gazdákat, de különösen a Zalamegyei Gazdasági Egylet tagjait ezennel felkérem, hogy a gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Zalaegerszeg, 1905. június 7. Hertelendy Ferenc a Z. G. E. elnöke.

— **„A Zalamegyei Általános Tanítótestület”** folyó évi július 4-én d. e. 9 órakor Keszthelyen a városháza nagytermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. Ezzel kapcsolatosan a pályázati eredmény kihirdetése. 2. Dr. Illés Ignác, keszthelyi ezredorvos úr felolvasása az alkohol kérdéséről orvosi szempontból. 3. Posch Zsigmond, keszthelyi áll. polg. leányisk. tan. úr felolvasása az alkohol kérdéséről pedagógiai szempontból. 4. Horváth János, zalaegerszegi áll. el. isk. tan. úr előadása az iskolában előforduló beszédhibákkal szemben való eljárásról. 5. Cságoty József úr, a Somogy megyei Ált. Tanítótestület elnöke, bemutatja elvartató gépjét. 6. Kovács Miklós, nagykanizsai áll. el. isk. tanár úr ismerteti a „Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlése” című intézményt. 7. A tisztújítás ügye. E közgyűlésre az i. t. ta-

gokat és a tanításügy barátait tisztelettel meghívja Szalay Sándor, megyei tan. elnök. — A közgyűlést megelőzőleg reggel 8 órakor „Veni Sancte” lesz a keszthelyi plébánia-templomban. Mise után megkoszorúzzuk Festetics György gróf emlékszobrát. — Gyűlés után társasébd. — Akik már jul. 3-án érkeznek és elszállásolást óhajtanak, jó eleve, de legkésőbbben jul. 1-ig jelentkezzenek Csathó Alajos polg. leányisk. tanár úrnál. — Az állami tagtárs urak utaszámláikat hozzak okvetlenül magukkal.

— **A Nagy Képes Világtörténet** 220. füzet egy érdekes térképet hoz: Magyarországot Nagy Lajos és Mátyás korában. A két bírodalom külön színezéssel van e térképen feltüntetve s érdekesen mutatja Magyarország hajdani nagyságát, a mikor hozzá tartozott Mátyás alatt Ausztria, Morvaország, Szilézia és Csehország is, Nagy Lajos alatt pedig Bosznia, Szerbország, Bolgárország, Havas-Alföld, Moldva, Halics, Lodóméria, Lengyelország, Kujávia, Podolia, Maszovia, Volhinia, Podlészia. Igazán olyan kor volt ez, a melyre nem nagy túzás a költő szava:

*Magyar tenger vizébe
Hullt az Észak, Kelet, Dél hulló csillaga.*

Területben háromszor akkora volt ez a Magyarország, mint a mai, nem is beszélve híreiről és nagyságáról, a mely Mátyás király alatt megszerkesztette a nagy német császárságot, Lajos alatt pedig elért Nápolyig, mikor az öcsését, a szerencsétlen Endrét, Johanna áldozatát, boszulta meg vitéz magyar seregek fegyverével, a mely hősi hadjáratnak örökké élő emléke az Arany János Toldija. A Nagy Képes Világtörténetnek különben is legfőbb érdeme, hogy a magyar nemzeti történetet beleolvassza az európai történelembe és a magyar szempontot nem mellőzi az európai események leírásánál sem.

A most megjelent 220. és 221. füzet a Csuday Jenő dr. tollából került ki s a középkori intézmények bomlását és a renaissance pirkadását rajzolja.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy gazdagon illusztrált füzet ára diszes félbörktetésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés után, havi részletfizetésre is.

— **Előgett kis leány.** Az anyja vigyázatlanságának lett áldozata Dekánovoczen Muracsics Jakab 3 éves kis leánya. Az aszszony a tűzhely körül foglalatzkodott és kis leányát a tűzhely szélére ültette. A kis leány ott játszadozott, mignem véletlenül felborította a tűzhelyen álló fazekat, mely forró vízzel volt tele. A víz mind a kis leányra ömlött és ezt oly sulyosan összeégette, hogy még az nap meghalt.

— **Zálogolás akadályokkal.** Sostarics István muraszentmártoni jégyzői irnok foglalni menő a község kis birájával Zamoda Balásné györgyikei lakosnőhöz. Azonban a foglalás nem ment oly igen simán, mert a végrehajtást szenvedett nő egy kapával a kezében oly szives előzékenységgel fogadta a foglalni szándékozót, hogy ezek csak gyors lábuknak köszönhetik, hogy minden különösebb emlékek nélkül hagyhatták el az udvarias házi gazda portáját.

— **Fa lopás.** Festetics Jenő gróf gyümölcshegyi erdejéből a múlt hónap végén Kilencz gyümölcshegyi lakos 152 korona értékű fát lopott el.

— **Az almabor.** Már többször megirtuk, hogy egyes vidékeken különösen kedvelik az almabor. Így például felső Muraközben is, honnan ezen véleményünket gyakran megerősítik cölhatatlan bizonyítékokkal. Most legutóbb is Horvatics Antal 22 éves és Horvatics István 18 éves, faluhegyi suhancok győztek meg bennünket véleményünk helyességéről. Ők ugyanis, mivel nekik, ma-

guknak almaboruk nem volt, hát Peresz Gáspár VII. hegykerületi lakosnak a faluhegyen levő pincéjéből elégitették ki a szomszágukat olyképen, hogy a pince nyitott ablakán át az almaboros hordóba egy bádog csövel eresztettek le s azon keresztül majdnem egy akó almabori szivtak ki.

— **Notorius tolvajok.** Csatarics István, Horváth Péter és Krisztlovics István csavargók az utóbbi időben a drávamenti községeket szerencsétlenné látogatásaikkal; hol itt, hol ott, hol muraközi, hol pedig horvátországi községekre látogaltak el és követtek el betöréseket s lopásokat. Folyó hó 6-án délelőtt 9—10 óra között Koncsics Ignác zrinnyifalusi lakos zárt szobáját törték fel vérsőgégyével és a szobában levő ládából elvitték a szegény ember lassan összegyűjtött 55 koronáját. A lopást tulajdonképen Horváth Péter követte el, de a másik kétölvel egyetértve. Horváth és Csatarics megszöktek s még máig sincsenek elfogva, Krisztlovics Istvánt a varazsdi csendőrök elfogták.

— **Juniális.** A csáktornyai iparosifjak egyesületé saját könyvtára alapja javára f. hó 22-én, Urnapján a »Fehér galamb«-hoz címzett Rákóci-utcai vendéglő helyiségben világgóstával, confetti csatával, tréfás táncal és linczkoszorúcskával egybekötött juniális rendez. Kezdete délután 3 órakor, Beléplidij 60 fillér. A zenét Sárközy Sándor zenekara szolgáltatja. Ételekről és italokról Pecsornok Ottó vendéglős gondoskodik. Kedvetlenül idő esetén a mulatság a következő vasárnap tartatik meg.

— **Zalavármegye királyi tanfelügyelője** Zalavármegye mindenféle jellegű és fokozatu népoktatás tanintézeinek igazgatóihoz és tanítóihoz. A »Magyar Gazdaszövetség« igazgatósága figyelemmel azon szives támogatásra, melyben a magyar tanítóság részesítette a »Magyar Gazdaszövetség«-nek legjobb tudásával és erejével szolgáló eszméket: ezen királyi tanfelügyelőség által hívja fel a vármegyei tanítóság figyelmét, hogy a »Magyar Gazdaszövetség«-nek ez évi június hó 26-án és 27-én a somogy megyei hitelszövetkezetek szövetségével kapcsolatosan, Balatonfüreden és Balatonföldváron tartandó évi nagygyűlésén, minél számosabban részt vegyenek. A »Magyar Gazdaszövetség«-nek a gazdáknak tömörítése és főként a kisemberek gazdasági és szociális helyzetének javítása lévén célja és hivatása: az igazgatóság megkeresését legmelegebben ajánlom igazgató és tanító urak érdeklődésébe, Zalaegerszeg, 1905. évi június hó 13-án. Dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— **A honvédelmi miniszter a magyar iparért.** A honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben meghagyja az, alája rendelt csapatoknak, intézeteknek, hogy összes szükségleteiket a belföldön szerezzék be. Ha azonban valamelyik cikk a magyar korona országainak területén nem szerezhető meg, akkor a honvédelmi miniszterium engedelmét kell kérni, hogy az illető csapatost vagy intézet a szükséges cikkel a külföldön megszerezhesse.

Felolós szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kindó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai Jožefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Jožef nadherceg. †

Vumrl je. On, koj nam je čisto k srdcu bil prirasel, koj je nas tak ljubil, naš »Palatinuš Joška« je vumerl vu Fiumi ovoga meseca 18-ga ob pol 7. vuri vu jutro. Smrt koja se nesmiluje nikomu je i njega pograbila zmed nas.

Celi orsag tuguje za njim Im kak nebi. On je bil vu kraljevskoj familiji jedini, koj nam je sa svojom familijom k srdcu prirasel. On je bil najmagjarskeši nadherceg. Razmel je narodni jezik, svigde vu svakim poštu je bil prvi, kaj se je za dobro naroda učinilo. Vu fehérvármegyińskim Alcsuthu gde je imanje imel, je svakoga gazdu pojedini poznal, pak zato ga je i magjarski narod rad imel i sada, kada je vumrl se iz srca žaluje za njim.

Pravi magjarski velikaš je bil. Našega puka neprilike je poznal. Svoje sine je vu magjarskim duhu odhranil. Zmed ovih Jožef Agost nadherceg sada vu Budimskoj palači stanuje a László nadherceg je vumrl. Kćeri je više imel.

Jožef nadherceg se je 1833-ga ljeta marcíuša 2-ga rodil vu Požonu. Komaj je bil 12 ljet star, da je kakli kadet počel svoju soldaćiju. 1855-ga ljeta je bil vu Köńigretzkoj bitki i tu se je vitezko ponašal. Četiri konje su strelili iz pod njega i na ruki je ranu dobil. 1866-ga je dobil vitežki križ od kralja. Za malo vreme je postal glavni zapovednik honvedstva. Bil je glas-

viti pismoznaneć. Napisal je ciganjškoga rećnika i cigansku gramatiku magjarski. Sa magjarskimi pisci je vu jako dobrim poznanstvu bil. Jako je vu dobrim priateljstvu bil sa našim hercegprimašom Vašzary Kološ nadbiškopom. Cigani su ga drugać ne zvali »naš kralj« Čista su vu toj veri bili, da je i on ciganske familije. Ciganom je cela sela dal zazidati, i kud je išel svigdi su taki okolo njega došli cigani.

Sada je vumrl. Mi sa tužnim srdcem žalujemo za njim i zdehnemo si:

»Opet jeden izmed naših prijateljov!« Iz njegovoga života naj stoji tu nekoja malenkost.

Nadherceg je cigan.

Jedenput je — kak to on sam piše vu jednim listu — vu Tiszászentmiklós došel. Taki su došla ciganska deca okolo njega i ciganski su mu počeli govoriti. Na njegovo pitanje su mu odgovorili, da ga oni nepoznaju, ali stari cigani su rekli da je i on cigan, pak su zato bežali k njemu.

Cigani zob sejaju.

Dal je Jožef nadherceg ciganom zob da posejaju. Cigani su posejali zob, ali ova nije hotela ziti. To se je i Jožefu čudnovato vidlo pak nje je pital zakaj nezide zob. On da je zeznal, da su cigani prije skuhal zob i samo onda posejali.

Živinah prijatelj.

Ni samo ljudi, nego stvari takaj je

preštimal val najmagjarskeši nadherceg. Ova njegova ljubav je tak velika bila, da velju vu ovih zadnjih ljetah nit nije vre hotel vadasiti, jer mu se milila stvar vmoriti.

Mara Cop Marlet iz Afrike jednoga osobitoga ljepoga orlina poslala je Jožef nadhercegu, koj je orlina na tuliko bil skrotil, da kesueših ljetah najdragši bil je celoj nadhercegovi familiji. Marlet je medjutim dva orlina poslala bila, nego jeden je poginul na morju. Jožef nadherceg budapeštanskomu zverinjaku, bil zaštitnik.

On se je živinsko vraćiteljstvo vućil i da živinski krotitelj je bil. Jednoga oroslana više medvedov, vukov i lesicah je skrotil.

— Nadhercegu se na tuliko dopal Orlin, da ni ga prikazal budimpeštanskomu zverinjaku, kam ga prvlje bil odlučil, nego mesto njega dve ljepje afrikanske štruc tice dal je za prikaz.

Tringelt.

Pred poldnevom jedno društvo ide vu alcuthski vrt. Koma da — da nuter stupiju, na jednom drzovitom drevi zgledneju nekoga. Čisto prosta oprava bila je na njem i podžagava grane.

— Čujete prosim — vikne gori knjemu jeden od društva član.

— Kaj zapovedate!

— Radi bi pogledali nadhercegovoga vrta. Slobodno?

— Kak nebi bilo slobodno?

— Kud da idemo najbolje? Ali nebi li vi nas vodili okolo?

Z A B A V A.

»Kak i mi odpušćamo dužnikom našim.«

Stolar Klebiš pipu vani — na stupu sklople te ode u kuću i odmah — mestrićnicu.

Naučnik Tonček je pongvicu za keljevu ruki držal, te mu je ova skoro iz ruk opala, kad je spazil namrgodjeni obraz dosavšeg majstora — skoro ga nije prepoznal!

»Kaj glediš?« — zakriči majstor na dečka.

»Em negledim nikaj!« — odgovori ov u strahu i naglosti, — »baš sam hotel prek k mamići i pongvicu na oženj metnuti.« Klebiš glavom kimne, za znamenje, da je dobro, a Tonček u tom skoći kroz vrata kak zajec i zgine u kuhinji naproti.

Sada Klebiš hodi po mestrićnici i nogami meša simo i tamo hoblinje po podu, k tomu pako mrmra: »Pak baš nel!« — i

tim vzeme hoblića u ruku pak ga hiti po hoblpanku, da je sve po mestrićnici zvenelo.

U tom hipu se odpru vrata i nuter doskaće krojać Peter. »Hvaljen Bog!« — pozdravi ov te pipu iz ustah, koja je i onako već pol ure mrzla bila, spravi u žep.

»Nikaj je nikaj — sve badava!« — maše mu majstor rukom naproti — »samo neka ta gospoda idu u varaš — kojim je negda siromaški stolar premalo — ili i nikaj bil. — Sad bi im stolar bil dobar, kad im je treba. — Samo neka idu u varaš ili kam hoću — ali svikak dosta daleko od mene! — Sada stolar nema đeske. — Nikaj nebude — nikaj!« —

Peter, krojać potegne svoga maloga škrlačeca iz lievog na desno uho te kakti začudjeno veli: »Ala, — nego izbilja govoriš tak strašno, da bi se čoviek mogel prestrašiti.«

»Je, — je, — je,« — — zategne Klebiš, prime blizu ležećega kladivca i onak srdito lupi šnjim po hobelbanku, Peter pak rukom pobriše iz njega hoblinje i pilinje dole na pod te se onda sedne gore na nje-

ga a noge pusti dole zvoniti kak dieca, kad nanaćem višešem sede, a onda razgovetno i malo promišljavajući veli: Tak anda smrtju se sve zravna na tom širokom svijetu.» — Zatim malo kakti postane, a onda veli dalje: »Smrt sve zjednać, nepravednost i trpljenje, laž i vkanjlivost, ljubav i viernost, veselje i žalost, — to ti po smrti sve ima istu vriednost. — Nebudi tako nekršćanski, Klebiš! — Sada već Brodarićka lezi dva dana na skolkah a još nema rakul — Ti ju joj moraš napraviti pak makar iz oka ili iz boka.«

Klebiš samo stepe glavom znak, da »ne.«

»Em pak ju ipak nemožemo samo tak u mater zemlju pospraviti, — to pak ipak neide, — čekaj, ja pošaljem gospodina plebanuša preko tebe, on će ti već zapovedati.«

»Meni nema nitko nikaj zapovedati — čisto nitko — niti gospodin plebanuš!« — zakriči stolar srdito — »Tu nema nikakove oblasti! Si me razmel? — Je, tak jel — I ja sam na goloj zemlji ležak, sa mladom ženom i malim dietetom. — Tak jel — Si

— Jako srdačno. Samo prvlje naj doli splazim.

— Onak kak je dole došel prosto opravljeni težak človek lepo pozdravi i počne voditi društvo.

— Jako dobar voditelj je bil. Pokazal je, razložil je sve od maloga do velikoga. Društvo ni samo jedenkrat je med sobom šepetalu:

— Kak izobrazeni ljudi služuju pri nadhercegu!

— Kad su vre zatim vse videli bili, društvo je tri forinte dalo kalauzu za tringelt, koje ov ljepo zahvalec je prijel.

— Društvo se onda van odpravilo, nego još nije došlo van iz vrta, kad jeden i drugi takaj veli:

— Nego Jozef nadhercega smo ipak ni videli.

Onud ravno onda ide jeden takaj k vrtlaru spodoben. Veliju njemu.

— Povećte nam samo, kak bi mogli videti Jozef nadhercega?

— Ravno dobroga hipa pitaju, gledite ono tam ide.

— Vu onoj prosti opravi?

— Ono je on.

— Društvo samo da ni prepalo od sramote. Njihov voditelj je bil, komu — nadhercegu oni tri forinte za tringelt dali jesu.

— Oh poldan pako Jozef nadherceg veselo rekel je Klotildi nadhercigici svojoj gospoiji.

— Dobra moja žena, denešnjega obeda sam si već priskrbel.

Častni honvéd.

Vu 1891 ljetu se pripetilo, da Jozef nadherceg prek Arada vu Kisjenő je putovao. Osební vlak je vu Aradu fertal vure dugó stal i tam si je gori sel Ormoš Peter da kakti nadherceg njegov jako ljubljen človek takodjer vu Kisjenő da ide Vlaka na njegovem zračnomu sestu sede si doli med Jozef nadhercega i njegovimi sprevoditelji na putovanju pripetilo se je iz Ormošom to, da veter je od nesel škrlaka iz njegove glave Jozef nadherceg onda naprvo vzeme jednu honvédsku kapu i Ormošu na glavu pritisne.

— Iz tim imenujem Ormoš Petra za častnoga honvéda.

me razmel! Pak anda more i Brodarička bogata baba — na goloj zemlji ležati. — Je, tak je! Ona barem nebude o tom nikaj čutila, niti joj bude tvrdo niti zima, ona je mrtva. — Ali mi smo bili živi i mladi, pak smo imali liepoga srčenoga maloga dečeca baš se nam je narodil, a ona nas je iz kuće iztiala, jer nismo mogli kvartira platiti. Po najjačoj mokroj zimi, — zlievalo je kak iz skafa — nas je po žandarih dala iztiala iz kuće; molil, prosil ju i pred njom sam se plakal, ali nikaj nije hasnelo, moral sam oditi, jer je već Piljar tu bil svojom cielom selbom, pak je psoval kak srđiti vrabec, jer je hotel nuter u svoj pogodjeni stan svojom kramom i svojom diecom. — Onda smo otišli dole u dolinu iz visine s našemi sedmimi slivami i poldrugom cizmom. Naprvo je išla žena sa dietelom na prsih a ja za njom tačkami i oprtinom na ledjih. — Deždj je samo onak iz neba se zlieval a cesta je izgledala kak potok. Do gležnja smo po vodi i blatu gazili. Vietar pak, — no, taj nam je okolo vuh fučkal. — No, em znaš Peter, — si

Pod hrasti.

Jedenkrat Jozef nadherceg je spazil na Margitszigetu, da Arany János na jednoj klupi sedi i nekaj piše. Cisto stihoma se blizu do školal, postal je za njegovom hrbtu i nuter polukne vu ruki držeću pismo. Pjesnik je ravno verzuse pisal iz tim naslovom: Pod hrasti. Nato mu nadherceg veli:

— Ohó dragi moj Arany — rekel mu je po noriji, kak vidim oni nepoznaju drevja. Ovo ovdí su lipe, podkojemi sediju. Nek si sedneju iz desetimi koraki dalje. Tam su hrasti.

Tabor vu Ažiji.

Kak smo već zadnjim broju naših novinah pisali, da se nekaj takvoga dela med japanci i rusi, kaj bude k miru vodilo. I zaisto, te glase donasaju sve novine, da je mir blizu. Najme vu Carskojem-selu su ovoga meseca 6-ga držali ruski ministri sednicu i poljeg ove su poslali parizkom i amerikansom zastupniku glas, da je Ruska pripravna posluhnuti želje i zahteve japancov, koje se tičeju mira. To je prvi korak, kojega je sada Ruska učinila vu svrbi mira, jer do sada je svaku ponudu stranjskih vladah odbila, dočim vezda ipak hoće znati, kaj bi bila cěna onomu miru, kojega celi svet i rečimo cela Ruska zvun nekojih špekulantov zahteva. I ako bude mir sklopljeni, vu tém bude najviše slave se ticalo. Amerikanskih Unio državah predsednika Roosevelta, koj se tuliko trudi, da mir napravi med rusi i japanci.

Jer prvi je Roosevelt bil, koj je sada opet ponndil svoju pomoć tak Ruskoj, kak Japanskoj, vu svrhi sklopljenja mira. I predi je Roosevelt višeput poslal Roosevelt glase ruskomu caru, da se naj sklopi mir ali predi su ga ne posluhnuli, a vezda je car na audienciji primil Mayera, amerikanskog poslanika i povedal mu je odluku ministerskoga većaja, da bi Ruska rada znala, kaj zahtevaju japanci za mir. Mislimo da budu sada i japanci tak mudri, da nebudu zahtevali od Ruske nemogućne stvari, nego da budu takove predloge dali, koje bude i ruska mogla primiti. Ako bude dakle Ruska i

nas još sam u našoj nevolji pod krov prijel i kroz noć nam dopustil pod tvojim krovom prenoćiti, za kaj te Bog i danas još neka blagoslovi, — ali Brodarički sam se zaklel, — da joj njezinu bezdušnost hoću povrnuti . . . . .

»Ali Klebiš« — opomene ga Peter zdičnuvši kažiprst desne ruke u vis, za znak, da dobro negovori.

»Je — je — kršćanski, kršćanski, hoćeš reći« — veli Klebiš — »ali taj kršćanski bi neka uvijek od drugi bil, jeli? — A kak je to onda bilo, kad mi se je mali sinek prehladil pak je dobil vručega frasa te je umrl? — Je — a jeli nije moja mlada žena od onda pričela kašljucati, a kad joj je i diete umrló još k tomu, od žalosti je do kraja zbetažala i danovice slabija postajala, dok nije jednog dana na skolkah ležala, kak danas Brodarička, zar si to zaboravil? — No, znaš Peter, ta žena, koja mi je sve moje oduzela, — no, znaš, ova od mene nedobi raku. — Neka ju zagru kak erknjenoga psa, ili drugu krepnjenu mrcinu — meni je sve jednó!»

Japanska do toga koraka došla, da se mir sklopi, onda bude vu tem sigurno od japanske stranke Amerika, a od Ruske stranke Francuska izabrana, da budu kakti branitelji svojih uvjerenikov pravah.

Dakle sada od japancov stoji, jeli bude mir, ili ne. Jer ako budu japanci sada vno-go zahtevali od Ruske, onda bude vu Ruskoj opet gvinula vu carskoj familiji ona stranka, koja hoće da se naj dalje tira rat,

No ali bilo to kak hoće, ipak vidimo da je ona velika morska bitka donesla svoj sad. Kak su japanski uništili rusku marnersku vojsku od onda su i vu Ruskoj omeškali i evo sada su već i pripravni znati, kaj zahteva Japan, dok predi od toga nikaj nisu hoteli čuti.

Istina da je vu Ruskoj još strašno velika stranka onih, koji hoćeju da se dalje tira rat. To nesmemo tak misliti da iz čeloga ruskoga naroda je većša stranka koja hoće rat. Vu Ruskoj su samo nekoji koji imaju slobodu i narod nema nikakve prave šamo platiti, soldate dati i mučati mora.

Akoprem je to tak, ipak se moremo nadjati, da bude i ovim došla pamet. Negdašnji ruski car Peter Veliki je rekel, da bude Ruska uništena, ako nebude moraku jakost imala. Evo sada je vreme došlo, dakle naj si premisljuju vu Ruskoj jeli bude bolši mir, ili pak dalje harcovanje vu Mandžuriji, kaj avikak rusom nebude na haspa.

Politički pregled.

Smrt nadhercega Jozefa je politiku malo nazaj porinula. No, ipak nekoje stvari moremo spaziti, koje nam kažeju, da se na detičnim mestu ipak brinjaju, kaj se magjarski politički stališ popravi.

Kak nam javiju ipak bude Fehérvári general došel, da ministeriuma vodjenje prek zeme. Već mu je išlo po ruki sabrati tufiko ljudih, koji budu ministri. Peštanske novine su već donesle i imena onih, koji budu ministri. Tisza bude išel vu Geszt na svoje imanje počivat.

Veliju, da je Fehérvári takaj vre pri tém zdravju, da takvu težku službu more podnašati Siromak stavec već od zdravnja ima takvoga betega, žile se mu hoćeju ot-

Peter je na te rieči jedno vrijeme mućec tu sedel pak je nepomično gledal u stolara, koj se je poslie toga oštroga govora naslonil na hobelbank, da si malo odčine.

»Hm« — veli Peter poslie kratkog mućanja — »ali tvoja kućica je baš liepo uređjena izvana i iznutra i sve naokolo liepa čistoća, a vrtić je najliepsi u selu. Tako tiepe ruže, kak u tvojem vrtu, nema niti gospodin plebanuš.»

»Pak se zato i došta brinim i mućim« — zmrma Klebiš.

»Em to sve dobro znam« — veli Peter — »ali tam gore na samoci pri Brodarički, gde si prije bil, nebi nikada do toga došel. Tko bi bil došel k tebi gore skakovim dielom: stol stolce postelje . . . delati dati? — Ja mislim, da bi se svakomu vedjalo gore na brieg dielo nositi, kad ima i dale mestrov dosta. A sad eto, tu sedi kakti pravi gospon — sam svoj — malim ali vlastitim imetkom! Jeli ne? — Tak jed- to deset godinah bude sad tomu, da si se dole od Brodaričke doselil — ja bi rekel da je toliko?»

vrđiti (ovapneniti) i ako se malo razsrdi ga slag trefi.

Da ipak Fehérvári prek zeme kormana to si iz toga meremo raztolnačiti, da je njegova vernost izvanredna prama kralju. Bog mu daj, ako narodu dobro hoće, kaj bude sa svrhom posluval.

Kaj je novoga!

Kravica.

Od redko čudnovitoga glasa javiju iz Regőce zvane občine, Takács Istvána vdovica imala je jednu kravicu, koja zbog nekakve nevolje, je poginula. Takács Istvána vdovica nad tom nesrećom na tuliko se rez-žalostila, da se je obesila sa poginjene krave njenom vojkom kraj njenih jastah. Nit mleka, nit sira, niti pako putra. Vdovica Takács Istvána bez toga mislila je da je nemoguć živeti. I vu smrt išla je za kravom.

Strahovito dragi listi.

Od jedne nevjorske familije iz železne kasse vkrali su šest sto jezer korun vrednoga dragocenjenoga blaga i jeden paket listov. Drugi dan familije glava postavi se pred jednim glasovitim detektivu i izjavi njemu, da tolvaju k vkradjenomu blagu još dve sto petdeset jezer korun plati, ako lste njemu nazad da. Bog zna kaj more biti vu onih listih.

Prvi ženski občinski biro.

Skorom moći bi se bilo hvaliti stim, da vu Magjarskim orsagu su na tuliko spametne ženske, da nje za občinskoga birova moći zebali takaj. Iz Lőcse dohadja javljenje, da vu Rank Herlangu jednu žensku zebali su za birova, jerbo ovdj je celoga dugovanja žalostna stran — ar vu občini nema mužkarcov. Vsi mužkoga spola ljudi van su odvandrali vu Ameriku. Od ovoga vu žalostnešem položaju bivajuću občinu za isto da tak lahko ni moći najti.

Samoubojna djevoka.

Jedna petnajst ljetošna djevojka vmorila je sebe ove dneve na koložvarskim groblju

»I baš je sada tomu deset godinah» — potvrdi stolar.

»Em znam, da si puno pretrpe!» — veli Peter — »ali — ja mislim, da je to već tak na svietu, da se svaka sreća mora nesrećom kupiti. To je već tak dragi Bog naredil. Ako ti ljudi čine zlo, on ti za to sigurno pošalje poslie svoj blagoslov. — Nema nesreće gde nebi i malo sreće bilo. — Da te Brodarička nije onda iz svoje kuće van hitila, ti nebi bil nikada dole knam došel. — Da ti nije diete i žena umrla — kak da te je Bog hotel jednog diela skrbi riesiti — ti se nebi nikada bil u vis popel i nebi si bil mogel nikaj priskrbeti niti pris-tiediti! — A sada eto imaš svoju vlastitu kuću, iz koje te nitko nemože iztierati, imaš u štali kravicu, imaš liepi vrtić, a tvoj lieti-ni kvartirnik, gospodin professor, koj svake godine u lietu na dva mieseca k tebi dohadja, ostavlja ti liepe groše za stan i mli-eko, a k tomu ti sve deske zabadava raz-ppli, jer mu je to gibanje doktor u varašu zapovedal, ako neće da ga kapija (gulta) udari. — No anda! — Klebiš nebudi takov — daj dobar primier. Em je i to dielo mi-lodardnosti: mrtve pokapati. — Anda nego-

ober svojega otca grobu. Mladu pucu siro-tinstveno za ostavljenost materala je vu smrt. Kővári Marica pokojnoga Kővári Dénes bar-bera kći, od one dobi kak su njoj roditelji spomrli, žalostno bilo je njeno življenje, kad pri jednoj kad pri drugoj rodbini, koji med-jutim zlo su postupali žnjom. Napokon se navolila nemilosrdne svoje sudbine i ove dneve ide k svojega otca grobu i tam se iz sublimatom bila otrovila. Nesrećna puca sad se sa smrtjüm bori vu špitalu.

Pogibelna poplava vu Taljanskem orsagu.

Vu Gornjem Taljanskom orsagu poleg velikoga dešdjovja potoki su se na tuliko na duli da su čele okolice poplavili i radi toga veliko uništenje i kvara načinili Vu Colonia Veneti su se hiže porušile. Rekoaro vu veliki pogibelji biva. Od velike poplave javiju, iz pavija, mortara, vacelli, savoni i kuneoiskih kotarov takaj. Padua i Vicensa varošev vekša stran vu vodi stojiju, isto tako vu Verona, Venecija i Modena državah. Verone i Venecianski železne ceste mosti su se skup izrušili. Radi poplave stanovniki su iz vodom obkoljeni i zato njim samo na ladjih mogući su hranu pošilati. Iz Verone javiju, da poplava oko njene krajine je strahovito velike kvare napravila. Letina skoro povsema je uništena. Kvara vu vsa-koj občini do dva million lirah ceniju. Zbog poplave više ljudih je svoje življenje pogu-bilo takaj.

Napad proti jednomu kanoniku.

Na Kristuševoga zastupljenja dan pri-godom prošecije vu Bariju, kak iz Rima telegrafiraju, Sassa zvani težak iz sulicom napal je poleg baldakina idućega kanonika i njegovoga obraza je kruto ranil. Puk je hotel zatući napadnika. Vu veliki smutnji se baldakina na zemlji su povsema zdruz-gali. Redarstvo koma da je moglo napadni-ka iz puka ruk osloboditi.

Težak kad su na redarstvo bili odeg-nali rekel je, da mu je zal, da ni mogel kanonika vmoriti. Konec treba napraviti tak je rekel, onomu terhu, skojim siromaške cirkvene pobožnike teršije. Sve nato svedo-či, da je napadnik ponoreni.

vori nikaj, već ti samo liepo načini Broda-rički raku! Si me razmiel?»

Stolar muči te se prsti češe za uhom — a onda progovori mrmljajuć: »Ala — nego taj krojač izbilja zna govoriti kak ka-kov vicejašprist!»

Peter se samo podsmiehava: »mieru i onak znaš, em je bila mala ženska! — veli ktomu.

Stolar se digne iz svog miesta, jer je Tonček baš stupil u meštrilnicu sa vrućom ponjgvom kelja u ruki. »Doneseš mi onda četiricolne deske iz nahizja dole» — zapove Tončeku te posegne za na stieni visećom pilom. »Ja sam se ravnič zaklel, da ovaj nebudem delal raku . . .»

»Takove zakletve nisu valjane» — pre-trgne ga Petar. — »Zbogom anda pak mi-sli na to, da u molitvi stoji: Otpusti nam duge naše, kak i mi odpušćamo dužnikom našim!» — Oberne se te otide iz meštril-nice za svojim poslom, pošto je ovoga sretno obavil.

Klebiš je jedno vrieme za njim gledal stepel je glavom i na glas rekel: »Je, — em ima pravol»

Em. Kollay.

Pobunjeni dijaki.

Na sofijskim sveučilištu vu Bulgarii na crni tabli, ove dneve bilo je proglašano, da sveučilište do oktobra meseca zaproto oстане i do četiri sto dejakov, koji su delniki bili vu dejačkoj buni, tanačtvo iz sveučilišta za jedno ljetu van zapre. Dijaki nato, kak iz Sofije telegrafiraju, nuler su vđrli vu sveučilišta stanje, doli su vtrgli crnu tablu i s proglasom skupa i tablu pred sobom noseći sa halabukom do kraja išli su po varašu.

Samoubojni strelac.

Trencsénske varmedjije Nagybitsenu Grünbaum Baruch cipelar strašno samou-bojstvo načinil je. Iz revolverom vu ruki odbežal je van na vulicu i na onud iduće-ga Klein Jakoba jednoga činovnika je dva-krat strelil, zatim dalje bežeć revolvera je višekrat sprožil, zatim pako na skup dobe-žanoga puka na očigled iz svojim žepnim nožem si je šinjaka odrezal. Nesrećni clo-vek odmah je vumerl.

Vežbanja strelbe 35 mrtvih.

Tragički konec imalo je, kak iz Buka-resta javiju, sitestiiskoga mesta strelno ve-žbanje, koje su pred nekulikimi dnevi prije toga bili obdržavali. A deverul vu veždašnjih svojih novinah glasi, da na vežbanju do sad još neznanim načinom mesto slepih nabit-kov oštri uabitki pomensaji se jesu, radi česa podjednom padali su siromaški soldati. Doklam su dovršili bili strelno vežbanjetri-deset i pet soldatov ležalo je mrtvih na bojnomo mestu. Velika buna je nastala.

Ruski car taguje.

Iz Petrograda telegrafiraju: da vu car-skoje-seloiskoj veliki hižni kapelici ove dne-ve carski par i carskoga dvora familie vi-šemi njihovemi člani nazočnosti je dal žalostnu svetu mešu služiti za one nesrećne koji su na bojnomo polju preminuli.

Španjolski kralj vu Parizu.

Iz Pariza javiju. Alfonz kralj vu veli-koga zastupništva kapelici je ove dnevi pri meši bil. Med putovanjem iz vnogo oblokov cvetje su metali na kralja vu kočiju. Poslie meše pohodil ga je Louvret predsednik.

Potres.

Vu prošastnim broju naših novinah se jesmo spomenuli od majuša 29. dneva bi-vajućega potresa, sad iz Perloka opet javiju, da majuša 29 dneva po podne ob jednoj vuri preločkoga kotara po vsjoj njegovoj krajini takaj čutili su potresa, koj od veli-ke njegove jakosti svedočanstvo dade ta okolnost, da vu Priloku kr. kotarskoga sud-ba vu njegovem stanu jedne hiže nahize se dole podrlo. Vekša nesreća medjutim ovde se ni pripetila.

Špricajmo.

Trsova loza se dočekala one vreme, koje poleg službenoga prepisa se spricati mora. Vreme je osobito nato prikladno, da peronospore njena goba na hitroma se rez-prestira i na nikaj dene listje. Preporučamo zato gorickim gospodarom, da naj ne odl-ašaju špricanje, jer već negde-negde se po-javila, ta nesrećna nevolja, koju magjari za — fene rosž pora zoveju.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

NOXIN

Czipő - Crème

(törvényesen védve).

sevrő- és kid-box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak tükröfényt kölcsönöz. Kapható: drogériákban, jobb czipő-üzlet, bőrkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.

Főraktár **CSÁKTORNYÁN:**
MAYER TESTVÉREK

„URANOS” vegyészeti
gyár

925-9-15

Hochsinger Testvérek Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Gabona árak. — Cienna žitka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.50 —
Rozs	Hrz	12.50 —
Árpa	Ječmen	12.50 —
Zab	Zob	12.50 —
Kukoricza új	Kuruza nova	16.00 —
Fehér bab új	Grah beli	22.00 —
Sárga >>	> žuti	15.00 —
Vegyes >>	> zmšan	15.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	24.00 —
Lenmag	Len	16.00 —
Tökmag	Košćice	25.00 —
Bükköny	Grahorka	16.00 —

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőtisztítószer

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonatot

használatunk
Legjobb tisztító-szer
a világon

Globus -
tisztító kivonat

917

238 szám. 905. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járás-bíróság 1905. évi V. 160 számú végzése követelkésztében Dr. Schwarz Lajos ügyvéd által képviselt Özv. Schrenk Ignácné csáktornyai lakos javára Csárics Sándor és neje végfalvi lakosok ellen 412kor. s jár. erejéig 1905. évi április hó 19-én loganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1140 kor. becsült sertésöl, szobabútor és almaléből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróság 1905. évi V. 160/2. sz. végzése folytán 412 kor. tőkekövetelés, s ennek összes járulékai erejéig Végfalván alperes lakásán leendő eszközzésére

1905. évi június hó 27. napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. 956

Kelt Csáktornyan, 1905. június hó 13.

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik **Fischel F. (Strausz Sándor)** könyvnyomdájában Csáktornyan.

940 sz. 905.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Drávaszentmihály község **vásárlási joga**, Drávaszentmihály községben 1905. évi június hó 27. napján d. u. 3 órakor bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 50 korona, óvadék 25 korona. A bérlet időtartama 6 év, vagyis 1905. évi augusztus hó 1. napjától 1911. évi július 31. napjáig tart.

Részletesebb feltételek a csáktornya vidéki körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Drávaszentmihály, 1905. évi június hó 6.

Az előljáróság.

955-1-1

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s csodálatos legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Asinaz család. Illusztrálta Nőgrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Nemes Pál.
Pálffy Albert: Eszike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

A ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseghy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ cégtől

cazznel megrendelem a

MAGYAR REGÉNYÍRÓK

cazzmü gyűjteményes vállalat hatvan kötetű, vássonkötésben 300 koronáért:

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenkénti fizetendő 25 korona utánvétel mellett.

A nem kívánt módoszat törörend.

Tudomással viszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első számból kezdve minden hó 1-én a fenti cégtől _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vádlára kizigyanított nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételre eszékékeszté válik. Az első részlet utánvétel.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely én kölet: _____

• Név én állás: _____

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés utján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda